

Kategoria: Aktualności

Opublikowano: czwartek, 25, maj 2023 14:24

Katarzyna Sekuła

Odśłony: 821

Zadania publiczne nałożone na jednostki samorządu terytorialnego (jst) wykonują najczęściej pracownicy urzędów obsługujących organy jst zatrudnieni na podstawie umów o pracę oraz samorządowe jednostki organizacyjne. Zadania te oraz usługi o charakterze doradczym i eksperckim mogą być na podstawie umów cywilnoprawnych zlecane podmiotom zewnętrznym oraz pracownikom tych urzędów. Umowy cywilnoprawne z pracownikami mogą być jednak zawierane tylko w sytuacji, gdy ich przedmiotem są zadania inne niż zadania wynikające ze stosunku pracy.

Jak czytamy na stronie NIK - w latach 2020–2021 jst przeznaczyły na wynagrodzenia i płace pochodne pracowników odpowiednio 31,7% (94 828 711,9 tys. zł) i 32,3% (102 172 453,6 tys. zł) wydatków rocznych ogółem. Nie sposób jednak wyodrębnić z tych kwot skali wydatków ponoszonych na realizację usług doradczych i eksperckich, ponieważ w księgach rachunkowych, a więc i w sprawozdaniach budżetowych jst nie wyodrębniono takiej kategorii.

Wydatki publiczne powinny być dokonywane zgodnie z zasadami gospodarności i efektywności lub optymalnego doboru metod i środków do realizacji założonych celów. Zlecenia na usługi doradcze i eksperckie muszą więc, w wyniku rzetelnej analizy potrzeb jst, trafiać do podmiotów wyspecjalizowanych w danym obszarze, wyłonionych zgodnie z przyjętymi zasadami przejrzystości i racjonalności.

Z kontroli NIK wynika, że zlecano wykonanie zadań eksperckich na zewnątrz, choć urzędy mogły osiągnąć rezultat własnymi siłami. Zlecano usługi doradcze własnym pracownikom, zamieniając im umowę o pracę na „śmieciówkę”, i wypłacano im honoraria, choć zleczone zadania leżały w ich podstawowych kompetencjach. Nie dochodzono kar za niewywiązywanie się z umów. Doszło do stanowczo zbyt wielu przypadków naruszeń dyscypliny finansów publicznych. Stwierdzono nieprawidłowości na łączną kwotę ponad 2,7 mln zł.

W toku kontroli Izba stwierdziła nieprawidłowości na wielu etapach.

Skontrolowane jst korzystały z opcji nabywania usług doradczych i eksperckich, zarówno od podmiotów zewnętrznych, jak i od własnych pracowników. Zlecały je na podstawie opracowanych i wdrożonych procedur ogólnych, dotyczących zarówno podmiotów zewnętrznych, jak też własnych pracowników, zawierając z nimi umowy cywilnoprawne.

Żadna jst nie opracowała jednak odrębnych procedur dotyczących zasad zlecania usług doradczych i eksperckich, nie wyodrębniła też komórki lub stanowiska pracy odpowiedzialnego za zlecanie tego typu usług. Obowiązki związane z rejestrowaniem bądź nadzorowaniem takich umów w trzech jednostkach nie zostały ujęte w zakresie kompetencji sprawujących je pracowników. W pięciu jednostkach rejestry prowadzone były nierzetelnie – nie obejmowały części udzielonych zamówień publicznych oraz zawartych w tym zakresie umów.

W części skontrolowanych jst NIK stwierdziła szwankującą kontrolę zarządczą, mającą umożliwiać m.in. weryfikację zasadności zlecania usług zarówno podmiotom zewnętrznym, jak i własnym pracownikom.

W okresie objętym kontrolą na usługi doradcze i eksperckie w skontrolowanych jst wydano łącznie ponad 82,5 mln zł (przytłaczająca większość dotyczyła umów z podmiotami zewnętrznymi). Wartość usług szacowano z reguły w sposób staranny i właściwy – pojedyncze nieprawidłowości stwierdzone w 5 jednostkach.

Kategoria: Aktualności

Opublikowano: czwartek, 25, maj 2023 14:24

Katarzyna Sekuła

Odsłony: 821

Jednak w aż ośmiu (32%) skontrolowanych urzędach doszło do nieprawidłowego wypłacania wynagrodzeń.

Dodatkowo w 20% ze skontrolowanych jst dochodziło do nielegalnego, nierzetelnego oraz niegospodarnego powierzania dodatkowych zadań (o łącznej wartości ponad 630 tys. zł) własnym pracownikom.

W trzech jednostkach zastępowano umowy o pracę umowami cywilnoprawnymi – wbrew Kodeksowi pracy, ponieważ taki tryb zatrudnienia pozbawiał zleceniobiorców praw pracowniczych, poza tym omijał rygory wynikające z przepisów antykorupcyjnych.

W trakcie realizacji zadań dokonywano uzasadnionych i korzystnych dla jst zmian w zawartych uprzednio umowach. W dziewięciu umowach wprowadzone zmiany bez wymaganej formy pisemnego aneksu, co wykluczyło rzetelną weryfikację prawidłowości wykonania pracy.

Stwierdzono również przypadki nieuzasadnionego zaniechania naliczania i dochodzenia kar umownych w łącznej kwocie 81,7 tys. zł bądź dochodzenia ich w sposób opieszwały – co również stanowi naruszenie ufp.

Do dnia zakończenia kontroli w dwóch jednostkach doszło do niegospodarności: nie zostały wykorzystane efekty zleconych usług, na których realizację wydatkowano łącznie 57,2 tys. zł.

Więcej informacji na stronie [NIK](#)

Źródło: NIK